

versus

CINEMA
THEMA

FILM NOIR

BIBLIOTHEEK RU GRONINGEN

1433 8806

Film noir

Versus & Cinemathema

TB g6R4

FILM NOIR

SUN Socialistische Uitgeverij Nijmegen

Inhoud

Redactioneel 7

Deel 1

Ruud Visschedijk Film noir: traceren van een genre 15

Jan Simons De film noir, een onmogelijk genre 32

Marc Vernet De filmiese transactie 52

Ton Bernts De encenering van verlangen en Wet in de film noir 67

Mart Dominicus Man uit balans. De noir-held 81

Kitti Manning OUT OF THE PAST – into no future? Film noir en de femme fatale 96

Anne Arts 'Are you decent, Gilda?' De voice-over als vertelinstantie in GILDA 106

Frank Krutnik Heroïes fatalisme en visueel delirium (RAW DEAL) 124

Claire Johnston DOUBLE INDEMNITY 144

Frank Krutnik Verlangen, overtreding en Cain 158

Deel 2

Paul Kerr Out of what past? Aantekeningen over de B-film noir 173

Peter Delpeut Redactioneel epiloog bij 'Out of what past?' van Paul Kerr 192

Wolfgang Eckart-Bühler In een spookhuis met direkt geluid. Aantekeningen over Jacques Tourneur 195

Peter Delpeut Joseph H. Lewis 207

Peter Bogdanovich Interview met Joseph H. Lewis 211

Peter Delpeut Edgar G. Ulmer 227

Peter Bogdanovich Interview met Edgar G. Ulmer 229

Peter Delpeut Esthetiek van de armoede 244

Gegevens van de hier meest genoemde films 252

Verschenen in de Cinemathemareeks

1. De Poolse film na 1945
(september 1978, 106 pp.)
2. De Arabische film, een dokumentatie
(september 1979, 211 pp.)
3. Neo-realisme: mythe of werkelijkheid?
(september 1980, 232 pp.)
4. Cinéma Vérité: waaiheid over de werkelijkheid
(oktober 1981, 71 pp.)
5. Dageraad van een nieuwe cinema. De geboorte van de Nouvelle Vague
(oktober 1983, 127 pp.)
De Franse film van de jaren '60: festivalkatalogus Nouvelle Vague
(oktober 1983, 115 pp.)
6. Eric Rohmer, een geletterd cineast
auteur: Hans Kroon
(november 1983, 24 pp.)

Versus, kwartaalschrift voor film en opvoeringskunsten

Redactie: Peter Delpout, Eric de Kuyper, Jan Simons

Het melodrama en Douglas Sirk

0/1982, 120 blz. f 16,50

Robert Bresson: Aantekeningen over de cinematografie

1/1983, 144 blz. f 16,50

Octave Mannoni: theater en psychoanalyse

2/1983, 88 blz. f 16,50

Fred Astaire en de musical

Roland Barthes en het fotografiese

3/1983, 120 blz. f 16,50

Auteurstheorie, met o.a. Godard, Truffaut, Rivette, Langlois

4/1983, 120 blz. f 16,50

Scenario van Robert Bressons L'ARGENT; Jean Renoir, Eric de Kuyper e.a. over akteren

1/1984, 144 blz. f 16,50

Narratologie en film

2/1984, 144 blz. f 16,50

Abonnement (4 nrs.): f 48,50

Versus, kwartaalschrift voor film en opvoeringskunsten

Redactie

Peter Delpout, Eric de Kuyper en Jan Simons

Redaktiesekretariaat

Afdeling Film en Opvoeringskunsten, KUN

Erasmusplein 1, 6500 HD Nijmegen

Telefoon (080) 51 62 74

Abonnementen

versus verschijnt vier maal per jaar. De abonnementsprijs bedraagt voor één jaargang (4 nummers) f 48,50. U kunt zich ook gedurende de lopende jaargang abonneren. Met ingang van het tweede nummer kost een abonnement f 36,50, m.i.v. het derde nummer f 24,50 en m.i.v. het vierde f 12,50. Voor betaling van het abonnementsgeld dient u een acceptgirokaart af te wachten. Abonnementen worden automatisch verlengd, tenzij men een maand voor het einde van het kalenderjaar schriftelijk opzegt. Abonnementen kan men zowel schriftelijk als telefonies opgeven bij Uitgeverij SUN, Bijleveldsingel 9, 6521 AM Nijmegen, (080) 22 17 00.

Film noir, één van de meest populaire en tevens misschien een van de meest klassieke typen film die Hollywood heeft voortgebracht, met titels als THE MALTESE FALCON, GILDA, DOUBLE INDEMNITY, THE POSTMAN ALWAYS RINGS TWICE, THE BIG SLEEP en vele andere.

Maar wat is film noir? Een zelfstandig genre, zoals de western of de gangsterfilm, of, vanwege het samengaan van Misdaad en Verlangen, een mengeling van gangsterfilm en melodrama? Wat zijn de specifieke kenmerken? Moeten deze alleen op stilisties en visueel vlak worden gezocht, of hebben noir-films ook structurele kenmerken gemeenschappelijk? Deze en andere vragen worden in het eerste deel van deze uitgave vanuit verschillende theoretiese invalshoeken behandeld en met vele voorbeelden toegelicht.

In het tweede deel wordt nagegaan in hoeverre de film noir zijn wortels heeft in de produktionele en economiese voorwaarden waaronder in Hollywood de B-film werd vervaardigd, waarbij typiese B-film-regisseurs als Ulmer en Lewis aan het woord komen.

Film Noir is de eerste nederlandstalige publikatie waarin zo omvattend op de vele aspecten rond de film noir wordt ingegaan.

SUN Socialistische Uitgeverij Nijmegen
Bijleveldsingel 9
6521 AM Nijmegen
Telefoon (080) 22 17 00

ISBN 90 6168 932 5